



کتاب

سوره نساء

آیات ۴۳ تا ۱۲۲

WWW.KETABO.IR

سرشناسه:	انصاریان حسین، ۱۳۲۳ -
عنوان و نام پدیدآور:	تفسیر حکیم / مؤلف: حسین انصاریان؛ پژوهش و ویرایش: حمید احمدی جلفایی
مشخصات نشر:	سید علی غضنفری، محمد جواد صابریان
شابک:	قم: دارالعرفان، ۱۳۹۸ ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۷-۶۴-۵
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا
یادداشت:	جلد هفتم/ چاپ اول ۱۳۹۸
یادداشت:	کتابنامه؛ نمایه
موضوع:	تفاسیر شیعه - قرن ۱۴
مترجمان:	سوره نساء: آیات ۴۳ تا ۱۲۲
شناسه افزوده:	احمدی جلفایی، حمید، ۱۳۵۷ -، پژوهشگر و ویراستار
شناسه افزوده:	غضنفری، سید علی، ۱۳۵۸ -، پژوهشگر و ویراستار
شناسه افزوده:	صابریان، محمد جواد، ۱۳۵۵ -، پژوهشگر و ویراستار
رده بندی کنگره:	BP ۹۸ / الف ۸۵۷ت۷ ۱۳۹۸
رده بندی دیوبند:	۳۹۷/۱۷۹
شماره کتابشناسی ملی:	۵۶۵۸۰۳۶



دارالعرفان

مرکز نشر

www.erfan.ir

## تفسیر حکیم \* جلد ۷

- مؤلف: ..... استاد حسین انصاریان
- پژوهش و ویرایش: ..... حمید احمدی جلفایی، سید علی غضنفری، محمد جواد صابریان
- صفحه آرا: ..... سید حسین امامی
- چاپ: ..... هنارس
- تیراژ: ..... ۱۰۰۰ نسخه
- نوبت چاپ: ..... اول / تابستان ۱۳۹۸
- شابک دوره: ..... ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۷-۶۴-۴
- شابک جلد: ..... ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۷-۶۴-۵
- قیمت: ..... ۷۰۰/۰۰ ریال

کلیه حقوق محفوظ و در انحصار ناشر است.

مرکز نشر دارالعرفان: قم - خیابان شهید فاطمی (دور شهر) - کوچه ۱۹ - پلاک ۲۷

همراه: ۰۹۱۹۶۵۲۲۰۲۴

تلفن تماس: ۰۲۵۳۷۷۴۰۴۲۷

# فهرست مطالب

## سوره نساء

(۴۳-۱۲۲)

آیه (۴۳)

- ۲۹ ..... ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ...﴾
- ۲۹ ..... حکم مستی در نماز
- ۳۲ ..... مستی های غیر شراب
- ۳۵ ..... مشروب خواری عُمر به روایت اهل سنت
- ۳۷ ..... ﴿وَلَا جُنْبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا﴾
- ۳۷ ..... غسل جنابت پیش از نماز برای شخص جُنُب
- ۳۹ ..... ﴿وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَى سَفَرٍ أَوْ جَاءَ...﴾
- ۳۹ ..... تیمم به جای غسل برای چهار گروه
- ۴۰ ..... ﴿فَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ...﴾
- ۴۰ ..... نحوه به جا آوردن تیمم
- ۴۱ ..... بطلان تیمم با وجود آب

## آیات (۴۴-۴۵)

- ۴۲ ..... ﴿الْمُ تَرَىٰ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتَابِ...﴾
- ۴۲ ..... تحریف کتاب‌های آسمانی توسط علمای یهود و نصاری
- ۴۴ ..... ﴿وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا...﴾
- ۴۴ ..... آگاهی خداوند از نیت‌های پلید دشمنان دین

## آیات (۴۶-۴۷)

- ۴۷ ..... ﴿مِنَ الَّذِينَ هَادُوا أَجْرُهُنَّ مِنَ الْكَلِمِ عَن مَّوَاضِعِهِ...﴾
- ۴۷ ..... توطئه و دسیسه علمای یهود بر ضد پیامبر اسلام ﷺ
- ۴۹ ..... ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِنَزْلِنا﴾
- ۴۹ ..... هشدار خداوند به علمای اهل کتاب
- ۵۱ ..... ماجرای اصحاب سبیت
- ۵۲ ..... داستانی شگفت از کیفر خداوند
- ۵۴ ..... وعده به عذاب‌های دنیایی برای اهل کتاب
- ۵۵ ..... انواع مصیبت‌ها و بلاهای گناهگاران
- ۵۶ ..... ۱. مجازات الهی
- ۵۷ ..... ۲. تأدیب و تنبیه
- ۵۷ ..... ۳. تطهیر و پاک‌سازی روح
- ۵۸ ..... ۴. سازندگی و کمال
- ۶۱ ..... عوامل مصیبت و بلا در زندگی مستضعفان
- ۶۱ ..... ۱. سوء استفاده ظالمان و استثمارگران
- ۶۲ ..... ۲. آثار اجتماعی گناه

۳. تأثیر برخی مسائل بهداشتی ..... ۶۳
۴. حکمت‌های ناشناخته ..... ۶۴

## آیه (۴۸)

- ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ...﴾ ..... ۶۶
- شُرک به خداوند، بزرگ‌ترین گناهان ..... ۶۶
- شُرک دائمی و بایدار، گناهی نابخشودنی ..... ۶۸
- شُرک، عذاب آرزومند ..... ۶۹

## آیات (۴۹-۵۰)

- ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمْ...﴾ ..... ۷۱
- خودستایی یهود به اموری واهی ..... ۷۱
- ﴿أَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ...﴾ ..... ۷۳
- افتراهای بی‌اساس یهود بر خداوند ..... ۷۳

## آیات (۵۱-۵۲)

- ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيحًا مِنَ الْكِتَابِ...﴾ ..... ۷۶
- یهود و ترجیح کافران بر مسلمانان ..... ۷۶
- ﴿أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ...﴾ ..... ۷۸
- لعنت الهی بر یهودیان گمراه و اهل افترا ..... ۷۸
- شأن نزول دو آیه شریفه ..... ۷۹
- توبه، تنها راه رهایی از کیفر و لعنت الهی ..... ۸۰

## آیات (۵۳-۵۵)

- ۸۵ ..... ﴿أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ...﴾
- ۸۵ ..... بخل شدید یهود و بی فایده بودن حکومت آنان به حال مردم
- ۸۶ ..... پیامبر ﷺ و اهل بیت او ﷺ معدن جود و کرم
- ۸۸ ..... دو نمونه از جود و سخاوت اهل بیت ﷺ
- ۸۸ ..... ۱. برکت تربیت امام حسین ﷺ
- ۹۰ ..... ۲. امیر مؤمنان علی ﷺ، سرپرست یتیمان
- ۹۲ ..... ﴿أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ...﴾
- ۹۲ ..... حسادت یهود نسبت به پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ
- ۹۴ ..... ﴿فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ...﴾
- ۹۴ ..... ایمان گروهی از یهودیان به پیامبر اسلام ﷺ

## آیات (۵۶-۵۷)

- ۹۶ ..... ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ...﴾
- ۹۶ ..... کيفر و پاداش کافران و مؤمنان در قیامت

## آیه (۵۸)

- ۱۰۱ ..... ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا﴾
- ۱۰۱ ..... بازگرداندن امانت به صاحب آن
- ۱۰۲ ..... معنای لغوی و اصطلاحی امانت
- ۱۰۳ ..... عرصه‌های مختلف امانت از منظر اسلام
- ۱۰۳ ..... ۱. عرصه سیاسی

- ۱۰۴..... ۲. عرصه فرهنگی.....
- ۱۰۴..... ۳. عرصه اقتصادی.....
- ۱۰۴..... ۴. عرصه اخلاقی.....
- ۱۰۵..... ۵. عرصه عملی.....
- ۱۰۵..... ۶. عرصه واجبات دینی.....
- ۱۰۶..... اهمیت امانت‌داری از منظر معصومان علیهم‌السلام.....
- ۱۰۸..... داستان دزدانین.....
- ۱۱۰..... حکومت، بالاترین امانت الهی و مردمی.....
- ۱۱۱..... حکومت امام علی علیه‌السلام نمونه کامل حکومت الهی و مردمی.....
- ۱۱۲..... ۱. دلایل تن‌دادن امام علی علیه‌السلام به حکومت حاکمان زمان خویش.....
- ۱۱۳..... الف - مأموریت به صبر.....
- ۱۱۸..... ب - حفظ اسلام.....
- ۱۱۹..... ج - عدم دل‌بستگی به حکومت.....
- ۱۲۰..... د - خطر دشمنان داخلی.....
- ۱۲۲..... هـ - توطئه‌های حسودان.....
- ۱۲۴..... ۲. اهداف عالیّه حکومت امیر مؤمنان علی علیه‌السلام.....
- ۱۲۷..... ۳. نمونه‌هایی از عدالت در حکومت امام علی علیه‌السلام.....
- ۱۳۶..... ۴. دیگر ویژگی‌های حکومت امام علی علیه‌السلام.....
- ۱۴۰..... ۵. غضب حکومت از امام علی علیه‌السلام جنایتی جبران‌ناپذیر.....
- ۱۴۲..... ۶. برخی سفارش‌های مهمّ امام علی علیه‌السلام برای حاکمان.....
- ۱۴۵..... ۷. دقّت در گزینش کارگزاران از نظر امام علی علیه‌السلام.....
- ۱۴۷..... امام علی علیه‌السلام و توبیخ کارگزاران خائن.....

- ۱۴۹ ..... لزوم درس آموزی از ویژگی های حکومت امام علی علیه السلام
- ۱۵۰ ..... امامت اهل بیت علیهم السلام مصداق امانت الهی
- ۱۵۱ ..... ﴿وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ...﴾
- ۱۵۱ ..... داوری از روی عدالت نسبت به همگان

### آیه (۵۹)

- ۱۵۳ ..... ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ...﴾
- ۱۵۳ ..... وجوب اطاعت از خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله و صاحبان امر
- ۱۵۵ ..... نفی عمومیت اولی الامر
- ۱۵۶ ..... رد شبهه ای درباره آیه از زبان علامه طباطبایی رحمته الله
- ۱۶۱ ..... شبهه ای دیگر در معنای آیه شریفه
- ۱۶۲ ..... مصادیق قطعی آیه شریفه
- ۱۶۵ ..... تفسیر آیه شریفه به اهل بیت علیهم السلام در روایات اهل سنت
- ۱۶۷ ..... رد ادعای برخی علمای اهل سنت درباره آیه
- ۱۶۹ ..... ﴿فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ...﴾
- ۱۶۹ ..... ارجاع مسائل اختلافی به خدا و رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۱۷۱ ..... معنای واقعی اطاعت از خدا و رسول صلی الله علیه و آله و اولی الامر

### آیات (۶۰-۶۳)

- ۱۷۴ ..... ﴿الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا...﴾
- ۱۷۴ ..... نیرنگ های منافقان و رفتارهای نفاق آمیز آنان
- ۱۷۶ ..... گوش ناشنوای منافقان



- ۱۷۷..... وظیفه همه مؤمنان در خصوص دفع توطئه منافقان.....
- ۱۷۹..... داستان نزول آیات شریفه.....
- ۱۷۹..... حرمت رجوع به حاکمان و قاضیان ستمگر.....

آیه (۶۴)

- ۱۸۲..... ﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ...﴾.....
- ۱۸۲..... وجوب اطاعت از فرستادگان الهی.....
- ۱۸۴..... ﴿وَلَوْ أَنْتُمْ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ...﴾.....
- ۱۸۴..... توبه و استغفار، موجب امرزش گناهان.....
- ۱۸۵..... شأن نزول آیه شریفه، به روایت امام باقر علیه السلام.....

آیه (۶۵)

- ۱۸۷..... ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ...﴾.....
- ۱۸۷..... رضایت به داوری رسول خدا صلی الله علیه و آله و تسلیم در برابر حکم او.....
- ۱۸۸..... رضایت به داوری رهبران دینی پس از معصومان علیهم السلام.....
- ۱۸۹..... ولایت اهل بیت علیهم السلام از مهم ترین احکام پیامبر صلی الله علیه و آله.....

آیات (۶۸-۶۶)

- ۱۹۲..... ﴿وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ...﴾.....
- ۱۹۲..... تسلیم فرمان حق بودن، نشانه استواری ایمان.....

آیات (۷۰-۶۹)

- ۱۹۵..... ﴿وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ...﴾.....

- ۱۹۵ ..... پاداش عظیم و بی نظیر اطاعت از خدا و رسول او
- ۱۹۷ ..... داستان نزول آیه شریفه
- ۱۹۷ ..... تأویل آیه شریفه به اهل بیت علیهم السلام

### آیات (۷۱-۷۴)

- ۲۰۳ ..... ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا...﴾
- ۲۰۳ ..... لزوم آمادگی مؤمنان برای جهاد با دشمنان
- ۲۰۴ ..... ﴿وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لِيَبْطِغَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ...﴾
- ۲۰۴ ..... رفتارهای نفاق آمیز منافقان در باره جهاد
- ۲۰۵ ..... ﴿فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ...﴾
- ۲۰۵ ..... پاداش عظیم جهادگران و شهیدان را

### آیات (۷۵-۷۷)

- ۲۰۸ ..... ﴿وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ...﴾
- ۲۰۸ ..... دو فلسفه مهم جهاد با ستمکاران و یاران شیطان
- ۲۱۱ ..... مستضعفان و پای بندی به آرمان ها
- ۲۱۱ ..... ﴿الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ...﴾
- ۲۱۱ ..... تفاوت ماهوی لشکر ایمان و لشکر کفر در جنگ
- ۲۱۲ ..... ﴿إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾
- ۲۱۲ ..... ضعیف بودن توطئه شیطان در برابر ایمان واقعی
- ۲۱۳ ..... ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ...﴾
- ۲۱۳ ..... لزوم موقعیت شناسی مؤمنان در جهاد

- ﴿قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَى...﴾ ..... ۲۱۴
- دل بستگی به دنیا از عوامل ترس از جهاد..... ۲۱۴

## آیه (۷۸)

- ﴿أَلَيْسَ تَكْفُرًا أَنْ تَدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ...﴾ ..... ۲۱۶
- حقیقت مرگ و فراگیری آن..... ۲۱۶
- هشدار مرگ از نگاه امام علی علیه السلام..... ۲۱۷
- مرگ در نگاه ابو علی سینا..... ۲۱۸
- ﴿وَإِنْ تُصِيبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ...﴾ ..... ۲۱۹
- پنداری باطل درباره خیر و شر..... ۲۱۹

## آیه (۷۹)

- ﴿مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ...﴾ ..... ۲۲۲
- منشأ خیر و شر در دنیا..... ۲۲۲
- عقوبت دنیوی برخی از از گناهان و بدی ها..... ۲۲۴
- عقوبت حرام خوری در دنیا..... ۲۲۶
- عقوبت شراب خواری..... ۲۲۷
- دو حکایت درباره عقوبت های دنیوی گناهان..... ۲۲۷
۱. خواری و ذلت یک دروغ کوچک..... ۲۲۸
۲. عقوبت دزدی..... ۲۲۹

## آیه (۸۰)

- ۲۳۱ ..... ﴿مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾
- ۲۳۱ ..... اطاعت از رسول خدا ﷺ نشانه اطاعت از خداوند
- ۲۳۲ ..... مقام پیامبر اسلام ﷺ از زبان خود ایشان
- ۲۳۳ ..... عظمت مقام پیامبر ﷺ از زبان امام علی علیه السلام
- ۲۳۵ ..... ویژگی های رفتاری پیامبر اسلام ﷺ به روایت امام حسین علیه السلام
- ۲۳۹ ..... پیامبر اسلام ﷺ جامع کمالات و خوبی ها
- ۲۴۰ ..... برخورد کریمانه پیامبر ﷺ با اهل طائف
- ۲۴۵ ..... برخورد کریمانه پیامبر ﷺ با مردم مکه پس از فتح آن
- ۲۵۰ ..... نمونه هایی دیگر از برخورد انسانی پیامبر ﷺ با مردم مکه
- ۲۵۱ ..... اطاعت از اهل بیت علیهم السلام، در طول اطاعت از پیامبر ﷺ
- ۲۵۳ ..... ﴿وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا﴾
- ۲۵۳ ..... مسئول نبودن پیامبر ﷺ در ازای کردار بد مردم

## آیه (۸۱)

- ۲۵۴ ..... ﴿وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ...﴾
- ۲۵۴ ..... توطئه مخفیانه منافقان بر ضد پیامبر اسلام ﷺ
- ۲۵۵ ..... ﴿فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ...﴾
- ۲۵۶ ..... لزوم روی گردانی از منافقان و توکل بر خداوند
- ۲۵۶ ..... برداشتی غلط از معنای توکل
- ۲۵۷ ..... رابطه میان توکل و قضا و قدر
- ۲۵۹ ..... ارتباط توکل با اعتماد به نفس

- ۲۶۰ ..... معنای توکل از نگاه علامه مجلسی رحمته الله
- ۲۶۱ ..... توکل، راهی فراسوی اسباب .....
- ۲۶۲ ..... چند حدیث نورانی درباره توکل .....
- ۲۶۵ ..... برکات توکل .....

آیه (۸۲)

- ۲۶۸ ..... ﴿ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ ﴾ .....
- ۲۶۸ ..... لزوم تدبیر در قرآن کریم .....
- ۲۷۰ ..... برکات تدبیر در قرآن کریم .....
- ۲۷۱ ..... دو ابزار مهم تدبیر در قرآن کریم .....
- ۲۷۴ ..... منظور از تلاوت راستین و تدبیر در قرآن در کلام امام صادق علیه السلام .....
- ۲۷۵ ..... ﴿ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴾ .....
- ۲۷۵ ..... عدم اختلاف در قرآن، نشان‌گر وحیانی بودن آن .....
- ۲۷۸ ..... معنای تدبیر در عدم اختلاف آیات قرآن از دیدگاه علامه طباطبائی رحمته الله .....
- ۲۸۰ ..... دفع یک شبهه .....

آیه (۸۳)

- ۲۸۴ ..... ﴿ وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَدْعَاؤُهُمْ... ﴾ .....
- ۲۸۴ ..... پخش شایعات توسط منافقان و افراد سست‌ایمان .....
- ۲۸۶ ..... ﴿ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ... ﴾ .....
- ۲۸۶ ..... هدایت الهی مؤمنان و حفاظت آنان در برابر شیطان .....

## آیه (۸۴)

- ۲۸۸ ..... ﴿فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾
- ۲۸۸ ..... لزوم جهاد در راه خدا.
- ۲۸۹ ..... ﴿لَا تُكَلِّمُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ...﴾
- ۲۸۹ ..... رسول اسلام ﷺ بیک ابلاغ و تشویق

## آیه (۸۵)

- ۲۹۲ ..... ﴿مَنْ يَشْفَعْ سَفَاءً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا...﴾
- ۲۹۲ ..... پاداش یا کیفر واسطه خیر و شر بودن
- ۲۹۴ ..... ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُفِيتًا﴾
- ۲۹۴ ..... نگهبان بودن خداوند بر همه نظام هستی

## آیه (۸۶)

- ۲۹۶ ..... ﴿وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا...﴾
- ۲۹۶ ..... فرهنگ سلام دادن به یکدیگر در اسلام و حکمت‌های آن
- ۲۹۷ ..... حکمت‌های سلام دادن
- ۲۹۸ ..... سلام از نام‌های پروردگار متعال
- ۲۹۹ ..... سلام، ادبی الهی
- ۳۰۳ ..... معنای گسترده تحیت در فرهنگ دین
- ۳۰۴ ..... سلام خالصانه
- ۳۰۶ ..... تحیت و سلام در میان ملت‌های مختلف
- ۳۰۷ ..... سلام‌های ویژه در فرهنگ اسلام

۱. سلام خدا و فرشتگان ..... ۳۰۷
۲. سلام به اهل قبور ..... ۳۰۸
۳. سلام‌های نماز ..... ۳۱۰
- سلام در نماز، از دیدگاه فیض کاشانی ..... ۳۱۳
- سلام در نگاه معصومان علیهم‌السلام ..... ۳۱۴
- سلام‌های نهی شده ..... ۳۱۶

## آیه (۸۷)

- ﴿ وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴾ ..... ۳۱۹
- خداوند، راستگوترین وجود ..... ۳۱۹

## آیات (۸۱-۹۰)

- ﴿ فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةً... ﴾ ..... ۳۲۲
- لزوم اتحاد مؤمنان در برابر توطئه‌های منافقان ..... ۳۲۲
- ﴿ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ... ﴾ ..... ۳۲۴
- ناامیدی از هدایت منافقان ..... ۳۲۴
- ﴿ وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً ﴾ ..... ۳۲۶
- منافقان و آرزوی کافر شدن مسلمانان ..... ۳۲۶
- ﴿ فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ﴾ ..... ۳۲۸
- پرهیز از دوستی و معاشرت و ارتباط با منافقان ..... ۳۲۸
- ﴿ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَحُذُّهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ... ﴾ ..... ۳۲۸
- دستور جهاد و بیکار با منافقان ..... ۳۲۸

- ﴿إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ...﴾ ..... ۳۲۹  
 پرهیز از جنگ و کشتن گروه‌های خاصی از منافقان ..... ۳۲۹

## آیه (۹۱)

- ﴿سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ...﴾ ..... ۳۳۳  
 پیمان‌شکنی منافقان و عدم اعتماد به آنان ..... ۳۳۳

## آیات (۹۲-۹۳)

- ﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقتُلَ مُؤْمِنًا إِذْ ظَفَرَ﴾ ..... ۳۳۷  
 قتل مؤمن، موجب خروج از دایره ایمان ..... ۳۳۷  
 ﴿وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَأً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْتَمِرَةٌ...﴾ ..... ۳۳۸  
 حکم قتل غیر عمد در اسلام ..... ۳۳۸  
 ﴿إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا...﴾ ..... ۳۴۱  
 پسندیده بودن بخشش قاتل غیر عمد از نظر اسلام ..... ۳۴۱  
 ﴿وَمَنْ يَقتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ﴾ ..... ۳۴۱  
 جهنم، نتیجه ابدی قتل عمد مؤمن ..... ۳۴۱  
 ارزش و عظمت مؤمن در نزد خداوند ..... ۳۴۲  
 حرمت قتل مؤمن از دیدگاه معصومان عليهم السلام ..... ۳۴۴

## آیه (۹۴)

- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيَّبُوا﴾ ..... ۳۴۶  
 لزوم تفحص و بررسی درباره دشمنان اسلام ..... ۳۴۶



- ﴿ وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ أَلْفَقِيَ إِيَّكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا ﴾ ..... ۳۴۸
- ۳۴۸ ..... بسندگی اقرار به اسلام در حفظ حرمت و حقوق مسلمانی
- ﴿ تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا... ﴾ ..... ۳۴۸
- ۳۴۸ ..... حب دنیا ریشه قتل های ناحق
- ﴿ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ اللَّهُ عَلَيْكُمْ... ﴾ ..... ۳۵۰
- ۳۵۰ ..... تأکید بر لزوم احتیاط در کشتن دشمنان مسلمان
- شأن نزول آیه شریفه ..... ۳۵۱

آیات (۹۵-۹۶)

- ﴿ لَا يَسْتَوِي الْقَاعِيُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولَى الضَّرَرِ... ﴾ ..... ۳۵۴
- ۳۵۴ ..... ارزش والای مجاهدان در راه خدا
- ﴿ وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَقَفَّالَ اللَّهُ الْجَاهِدِينَ... ﴾ ..... ۳۵۶
- ۳۵۶ ..... وجوب کفایبی جهاد
- ﴿ دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً... ﴾ ..... ۳۵۸
- ۳۵۸ ..... درجات مؤمنان و پاداش متناسب آنان

آیات (۹۷-۹۹)

- ﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنفُسِهِمْ قَالُوا... ﴾ ..... ۳۶۱
- ۳۶۱ ..... موجه نبودن عذر ترک کنندگان هجرت در پیشگاه الهی

آیه (۱۰۰)

- ﴿ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ... ﴾ ..... ۳۶۶

- ۳۶۶ ..... وجوب هجرت و برکات دنیوی و أُخروی آن.
- ۳۶۹ ..... شأن نزول آیه شریفه .....
- ۳۷۰ ..... عمومیت آیه و فراگیر بودن آن .....
- ۳۷۱ ..... هجرت برای شناخت امام علی (علیه السلام) .....
- ۳۷۴ ..... هجرت معنوی .....

## آیه (۱۰۱)

- ۳۷۸ ..... ﴿ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ... ﴾ .....
- ۳۷۸ ..... وجوب قصر در نماز به هنگام مسافرت .....
- ۳۷۹ ..... نکاتی پیرامون نماز مسافر .....

## آیات (۱۰۲-۱۰۴)

- ۳۸۳ ..... ﴿ وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ... ﴾ .....
- ۳۸۳ ..... نحوه به جا آوردن نماز خوف .....
- ۳۸۷ ..... ﴿ فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا... ﴾ .....
- ۳۸۷ ..... لزوم ذکر خدا پس از نماز .....
- ۳۸۸ ..... ﴿ فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ... ﴾ .....
- ۳۸۸ ..... وجوب نماز و حکمت‌های آن .....
- ۳۹۵ ..... ﴿ وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَالِمُونَ... ﴾ .....
- ۳۹۵ ..... لزوم تعقیب دشمنان و ریشه کن نمودن فتنه آنان .....

## آیه (۱۰۵)

- ۳۹۷ ..... ﴿ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ ﴾ .....

- نزول قرآن مجید بر پایه حق ..... ۳۹۷
۱. وحی به روایت عایشه ..... ۴۰۲
۲. وحی به روایت عبدالله بن شداد ..... ۴۰۴
۳. وحی به روایت عبیدلیثی ..... ۴۰۵
۴. وحی به روایت ابن عباس ..... ۴۱۰
۵. وحی به روایت عروة بن زبیر ..... ۴۱۰
۶. وحی به روایت دیگری از ابن عباس ..... ۴۱۱
- اربابی روایت‌های اهل سنت درباره وحی ..... ۴۱۱
- الفارسی سند روایت‌های یادشده ..... ۴۱۲
- ب) بررسی محتوای روایات یادشده ..... ۴۱۳
- نخست: عرضه بر آیات قرآن کریم ..... ۴۱۳
- دوم: عرضه بر سنت رسول خدا ﷺ و روایت‌های معتبر معصومان علیهم السلام ..... ۴۲۲
۱. ماجرای دیر بحیرای رقیب ..... ۴۲۳
۲. دومین سفر به شام ..... ۴۲۶
۳. سلمان فارسی و اسلام آوردن او ..... ۴۲۹
۴. یهودی سوریانی ..... ۴۳۱
۵. ماجرای دانشمند فداکار ..... ۴۳۲
۶. تعصب و تکبر عالم یهودی در برابر حق ..... ۴۳۳
- نتیجه بحث ..... ۴۳۴
- سوء استفاده غریبان از روایت‌های جعلی نزول وحی ..... ۴۳۷
- روایات مکتب اهل بیت علیهم السلام درباره نخستین وحی ..... ۴۳۹
- روایتی از امام هادی علیهم السلام درباره وحی ..... ۴۴۰
- عرضه برخی اتهامات مکتب سقیفه درباره پیامبر ﷺ بر قرآن کریم ..... ۴۴۳

- ﴿لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ﴾ ..... ۴۴۷
- لزوم داوری میان مردم بر اساس تعالیم الهی ..... ۴۴۷
- ﴿وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا﴾ ..... ۴۴۸
- پرهیز جدی از حمایت خیانت‌کاران ..... ۴۴۸
- مصادیق مهم خیانت در فرهنگ اسلام ..... ۴۴۸
۱. خیانت به خدا و رسول او ..... ۴۴۹
۲. خیانت به اهل بیت ..... ۴۴۹
۳. خیانت با چشم ..... ۴۵۰
- نکوهش خیانت در بیان موصوفان ..... ۴۵۱
- نکوهش حمایت از خائنان در فرهنگ اسلام ..... ۴۵۳
- همکاری با خائنان امت، موجب شرک است در گناه آنان ..... ۴۵۵
- مدارا با خائنان، گناهی کبیره ..... ۴۵۷

## آیات (۱۰۶-۱۰۹)

- ﴿وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ ..... ۴۶۰
- لزوم درخواست آمرزش از حضرت حق ..... ۴۶۰
- ﴿وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنفُسَهُمْ...﴾ ..... ۴۶۱
- حقیقت خیانت و پرهیز از حمایت خائنان ..... ۴۶۱
- ﴿يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ...﴾ ..... ۴۶۱
- علم خداوند، به خیانت‌های پنهانی خائنان ..... ۴۶۳
- ﴿هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا...﴾ ..... ۴۶۴
- عقوبت حمایت از خائنان ..... ۴۶۴
- شان نزول آیه شریفه ..... ۴۶۵

## آیات (۱۱۰-۱۱۲)

- ۴۶۷ ..... ﴿ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ... ﴾
- ۴۶۷ ..... توبه از بدی ها و ظلم به نفس
- ۴۶۹ ..... شرایط توبه از نظر قرآن
- ۴۷۱ ..... ﴿ بَدِدِ اللَّهُ عَفْوَراً رَحِيماً ﴾
- ۴۷۱ ..... امر زنی الهی برای توبه کاران واقعی
- ۴۷۳ ..... ثرق استغفار و توبه
- ۴۷۶ ..... برکات استغفار در فرهنگ اسلامی
- ۴۷۹ ..... ﴿ وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ ﴾
- ۴۷۹ ..... زیان بار بودن گناه برای گناهکار
- ۴۸۰ ..... عواقب و پیامدهای گناه در زندگی انسان
- ۴۸۳ ..... ﴿ وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرَهَا بِهِ بَرِّئاً... ﴾
- ۴۸۳ ..... تهمت زدن به دیگران و عواقب شر آن
- ۴۸۴ ..... زشتی تهمت و عواقب آن از دیدگاه معصومان علیهم السلام

## آیه (۱۱۳)

- ۴۸۷ ..... ﴿ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ... ﴾
- ۴۸۷ ..... فضل و رحمت ویژه خداوند به پیامبر اسلام ﷺ
- ۴۸۸ ..... دلالت آیه بر عصمت پیامبر ﷺ
- ۴۸۹ ..... عصمت پیامبر ﷺ از مسلمات عقاید شیعه
- ۴۹۵ ..... ﴿ لَهُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضْلُوكَ وَمَا يُضْلُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ ﴾
- ۴۹۵ ..... ناکارآمدی تلاش منحرفان در به خطا انداختن پیامبر ﷺ
- ۴۹۶ ..... ﴿ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ... ﴾

سه نعمت ویژه خداوند به پیامبر ﷺ ..... ۴۹۶

### آیه (۱۱۴)

«لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ...» ..... ۴۹۸

۴۹۸ ..... نجوا و رازگویی بی ثمر دشمنان اسلام

۵۰۰ ..... بهترین صدقه‌ها از نگاه پیامبر اسلام ﷺ

۵۰۱ ..... ارزش اصلاح میان مردم و پاداش آن

### آیه (۱۱۵)

«وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ...» ..... ۵۰۳

۵۰۳ ..... عواقب و پیامدهای دشمنی با پیامبر اسلام ﷺ

۵۰۵ ..... تأویل آیه به دشمنی با امامت

### آیات (۱۱۶-۱۱۷)

«إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ...» ..... ۵۰۸

۵۰۸ ..... شرک و عدم آمرزش آن

«إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا...» ..... ۵۰۹

۵۰۹ ..... اطاعت مشرکان از شیطان

### آیات (۱۱۸-۱۲۱)

«لَعْنَةُ اللَّهِ...» ..... ۵۱۲

۵۱۲ ..... لعنت خداوند بر ابلیس و فرهنگ‌های ابلیسی

۵۱۳ ..... اوصاف شیطان و فرهنگ او از نگاه امیر مؤمنان علی عليه السلام

- ۵۱۵..... ﴿ وَقَالَ لَا تَخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا... ﴾
- ۵۱۵..... سوگند ابلیس به فریب آدمیان و منحرف ساختن آنان
- ۵۱۷..... نمونه‌هایی از حکومت‌های شیطانی
- ۵۱۸..... تعالیم قرآن موجب رهایی از گمراهی شیطان
- ۵۱۹..... ۱. نور
- ۵۲۰..... ۲. هدی
- ۵۲۱..... ۳. مبین
- ۵۲۲..... ۴. بصائر
- ۵۲۳..... ۵. بلاغ
- ۵۲۴..... ۶. ذکر و تذکره
- ۵۲۵..... ﴿ وَلَا مَنِيَّةٌ لَهُمْ ﴾
- ۵۲۵..... آرزوهای باطل و دراز از ابزارهای قرب شیطان
- ۵۲۸..... خطر آرزوهای باطل در کلام معصومان علیهم‌السلام
- ۵۳۱..... ﴿ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيُبْتِئَنَّ آذَانَ الْإِنْعَامِ ﴾
- ۵۳۱..... تحریک شیطان به امور خرافی و جاهلی
- ۵۳۲..... ﴿ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَغَيِّرَنَّ خَلْقَ اللَّهِ ﴾
- ۵۳۲..... دعوت شیطان به تغییر در آفرینش خدایی
- ۵۳۳..... ﴿ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ... ﴾
- ۵۳۳..... ولایت شیطان، مایه خسارت تمام
- ۵۳۴..... ﴿ يَعِدُّهُمْ وَيُؤْمِنُهُمْ وَمَا يَعِدُّهُمْ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴾
- ۵۳۲..... وعده‌های دروغ و سراب‌گونه شیطان
- ۵۳۵..... ﴿ أُولَئِكَ مَاوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴾
- ۵۳۵..... آتش دوزخ، جایگاه پیروان شیطان

## آیه (۱۲۲)

- ۵۳۷ ..... ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ﴾
- ۵۳۷ ..... بهشت جاودان، پاداش ایمان و عمل صالح
- ۵۳۸ ..... و سروس بی ایمانی در جوامع غربی و عامل اصلی آن
- ۵۴۲ ..... چند حقیقت مهم در رابطه با ایمان
- ۵۴۸ ..... مراتب ایمان
- ۵۵۰ ..... عمل صالح، لازمه ایمان حقیقی
- ۵۵۲ ..... برخی آثار و نشانه‌های ایمان از دیدگاه معصومان علیهم‌السلام
- ۵۵۴ ..... چند داستان در رابطه با ایمان و عمل صالح
- ۵۵۴ ..... ۱. یاری دادن به یتیم
- ۵۵۶ ..... ۲. خدمت به دیگران از طریق عبادت
- ۵۵۷ ..... ۳. نیکی به صورتی زیبا
- ۵۵۸ ..... ﴿وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَمَنْ أَضْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا﴾
- ۵۵۸ ..... خداوند، صادق‌ترین وعده‌دهنده
- ۵۶۱ ..... فهرست‌ها
- ۵۶۳ ..... آیات
- ۵۸۰ ..... روایات
- ۵۹۴ ..... انبیا، معصومان علیهم‌السلام و اعلام
- ۶۰۰ ..... ادیان، مذاهب، قبایل و فرق
- ۶۰۳ ..... کتاب‌ها
- ۶۱۰ ..... مکان‌ها
- ۶۱۳ ..... اشعار